

KÁVÉESOK LAPJA

VII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

18. szám

Kiadó és laptulajdonos:

A Budapesti Kávésok Ipartestülete

Felelős szerkesztő:

Dr. Havas Nándor

Szerkesztő:

A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.

A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy levele 8.— pengő, egész évre 16.— pengő

Megjelenik:
minden fő 1-én és 15-én

Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút. 38. III. em. 17. Telefon. József 321—05. Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szalárd u. 31. — Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig. —

MEGHÍVÓ.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előjárása I. évi szeptember hó 25-én (pénteken) délután félöt órákor az Ipartestület tanácsstermében

ÜLEST

tart, melyre az előjáróság tagjait meghívja. Budapest, 1931 szeptember 15-én.

Dr. Havas Nándor s. k. Mészáros Győző s. k. főtítkárs. elnök.

Miből?

Súlyos válságos időköt élünk, gazdasági krízis vihára vonul végig az egész világon. Alig van egy-egy sziget, amelyet a krízis szele elkerült, de Nagybritanniától kezdve Európáig nagyobb fele pénzügyi kérdések megvitatásáról, számláisi rendelkezésekről és törvényekről zajos, bevételek emelése, kiadások lecsökkentése, új jövedelmi források megnyitása van mindenütt napirenden és a közgazdaság és pénzügytan legújabb tudósai török fejüket, hogy miként és minő eszközökkel lehetne a bajokon segíteni?

Sokkal nagyobb jelentőségű kérdések ezek, mintsem hogy ezeknek taglalásába bele merjünk, vagy akarnánk becsátkozni, világjelenségekkel állunk szemben, amelyekben, sajnos, hazánk is benne van.

Nekünk is ki kell vennünk részünket azokból a terhekkel és áldozatokból, amelyet polgári és állampolgári kötelességünk ránk ró és a magunk erejével is hozzá kell járulnunk ahhoz az építő munkához, amelynek végső célja a leromlott és válsággal küzdő magyar közgazdasági élet talpraállítása.

Es mi a célt megértjük, szívesen meghozzuk mindaz az áldozatot, ami csak módunkban áll. Ezünkbe jut a Mária Terézia korabeli országgyűlés lelkes felkiáltása „Vitam et sanguinem”, amihez egynehány maliciózus nemes azt jegyezte meg „sed avenam non” (Életünket és vérünket — de zabot nem.) Értve alatta azt, hogy életünket és vérünket, mert ez még megvan, odaadjuk, de az „avenát”: a zabot, magyarul mondva pénzt, nem adhatjuk. Hogy most honnan vegyük a főlemelt közterhek fedezetét, valóban olyan probléma, melynek megoldására magunk is kíváncsiak vagyunk.

E hasábkon, de a nyilvánosság más fórumain is számtalanszor hangoztattuk, hogy a kávésipar adózási képessége — talán az összes iparágak között — a legjobban igénybe van véve. Szinte unalmas az adónevek hosszas sorozatának újabb felmérése, azonban tény az, hogy ezeknek az adóknak nagyobb és legsúlyosabb része egyik vagy más formában emelés alá került, vagy fog kerülni. A cukoradó felméréséről szóló rendelet már megjelent, hasonlóképpen a forgalmi adó 50 százalékkal való emelése a mai napon lépett érvénybe, most a jövedelmi adó felméréséről írnak. A főváros sem marad hátra és e részben is alapos kilátásunk van a terhek fokozására.

Ha csak ezekről az emelésekről lenne szó, nehéz szívvel és iparunk sorsa iránt érzett féltő aggodalommal igyekeznénk azokra belenyugodni. De a rendes kereskedő gondosságával keresnünk kell azt a fedezeti alapot, amelyből a megnövekedett terhek fedezhessük.

Próbáljuk meg — bevételeink fokozása, vagy kiadásaink apasztása fogja megadni a keresett többletet?

Bevételek fokozása — hát lehet erről beszélni? A kávéházak bevételei az év első felében — az előző évhez képest — 25—40 százalékkal estek vissza. A látogatottság eddig nem ismert mértékben megapadt, a fogyasztás még erősebben.

Szeptember, illetve október elsőjével lép életbe a tisztviselői fizetések csökkentése, ezzel a kávéházi vendégek még megmaradt kategóriája marad ki. A kereskedő és iparososztály már jóval előbb elfogyott, a szabad foglalkozásnak válságáról nap-nap mellett hasábos riportokat olvasunk a lapokban. A fiatalok ép úgy küzd a megélhetés gondjaival, mint apáik, nevelésük és gondolatviláguk is eltereli őket a kávéházaktól, úgy hogy ez a kategória is megszűnt: „vendégnek” lenni.

A kávéházak látogatottságát ily körülmények között fokozni alig lehet és azok a trükkök, a melyeket egyes kávéházaik „árleszállítások” formájában megkíséreltek, már eddig is bebizonyították, hogy ezen az úton több forgalmat elérni nem lehet, mert a közönségnek nem kevesebb a költőpénze, amelyhez alkalmazkodnunk kell, de egyáltalában nincs pénze. Viszont a legtöbb kávéház árait máris oly minimálisra szabta, hogy lényeges további mérséklésről sajnos nem beszélhetünk.

Tehát örülnünk kell azon, ha az ez év folyamán tapasztalt esőkenes megállana. A bevételek fokozására ily módon alig van kilátás. Van azonban az éremnek másik oldala. Ha a bevételek emeléséről szó nem lehet, a kiadások apasztása révén kellene megteremteni a szükséges fedezetet. Sajnos erre is alig van mód. A kávéház jellegénél fogva állandóan készen áll vendégei fogadására, akiknek számát, fogyasztási hajlandóságát előre nem tudhatjuk. Így tehát világitani, fűteni, lapokra előfizetni s anyagot beszerezni, a személyzetet beállítani kell, tekintet nélkül arra, hogy ezekre a munkaidő folyamán lesz-e szükség és mily mértékben.

Más iparúzó az üzleti forgalomhoz képest kisebb vagy nagyobb helyiséget bérel, nyersanyagot szerez be, alkalmaz személyzetet, stb., a kávésiparban mindez nem lehetséges, nekünk mindig készen kell állni a legnagyobb és legkisebb forgalmi lehetőségekre.

Ahol a költségek csökkentésére mód volt, azt már megtettük, további apasztás alig lehetséges. Évek óta folytattunk teljesen indokolt és jogosult küzdelmet az elviselhetetlen üzletberek mérséklése érdekében. Kaptunk is biztatásokat és ígéreteket illetékes helyekről. De vehetjük-e ezeket az ígéreteket komolyan és beválthatóknak, amikor a házbirtok szükségadó címen újabb 10 százalékkal rovatik meg.

A forgalmi adó mai rendszere ellen az egész gazdasági világ állást foglalt és nagy vívmánynak tekintették, amikor annak kulesát leszállítani sikerült. Most újra feltámadt a 3 százalékos kules, amely egyik oldalon bevásárlásainknál, a másik oldalról bevételeinknél jelent újabb fokozatos megterhelést.

A fővárosi adók és közüzemek terheit is jó idő óta elviselhetetlennek érezzük és azok leszállítását kérjük. Most arról beszélnek, hogy ezeket is felemelik.

Magas helyről kijelentették, hogy csak az élő birkáról lehet gyapjút nyírni. Mi már ott tartunk, hogy iparunk haladik, üzletek szűnnek, egzisztenciák omlanak össze, rólunk már alig lehet újabb gyapjút lenyírni.

A fokozódó terhek mellett csak azt a kérdést intézzük sorsunk intézőihez: „miből fizessünk, amikor minden anyagi erőnket már eddig is kimerítettük?”

Mészáros Győző.

Kávéház és kultúra

A „Központi” kávéház az utolsó harminc évben.

A kommunizmus alatt a „Központi” is az egyenlőség áldozatává lett, osztozott a többi pesti kávéház sorsában: csak azért nem zárták be teljesen, mint a burzsoj semmittevők találkozóhelyét, mert különben nem lett volna hol kiszolgáltatni az elvtársaknak a gerslit, poszthadt káposztát s a tavaszi primórt, a tökfőt. Csak hogy ezen uniformizált népboldogító tömegtáplálási feladatnak eleget lehessen tenni, engedték meg, hogy a kávéházak naponta háromszor: reggel, délelőtt, este 2—2 órára felhúzzák rolóikat. Kulturai kapcsolatokról az időben csak annyiban lehet szó, miszerint közben az átkos „fényűzési” felszerelésben a berendezésben oly pusztítást vittek véghez, hogy a szegény néhai kontárvandálok szegyenletükben elbujhattak volna — szerencsésük, hogy nem érték meg ezt az időt.

Az összeomlás utáni újraéledés a „Központi”-ban is így ment végbe, mint az egész országban. Sok régi arc tűnt el, még több új merült fel, a régi tradíciók újra életre keltek, ámde feltámasztók nagyobb részt mások voltak, mint eddigi istápolók. Új életre kelt a „Központi” irodalmi mivolta is, de mások voltak reprezentánsai.

Inárcsi Farkas László földbirtokos még 1917-ben alapította meg a Táltos könyvkiadó-vállalatot. Ez új korban a Táltos egy új irodalmi életet jelentett s ott székelvén a kávéház szomszédságában, az az új irodalmi élet félig a kiadóhivatalban, félig a „Központi”-ban játszódott le. Megteremtette pedig a Táltos ezt az új irodalmi életet Szabó Dezső „Elsodort falu”-jának kiadásával. Szabó Dezső annyira kifejezője ez időben a magyar irodalomnak, hogy nagy kör alakul asztala köré. A kiadó s az ő személye a sarkpontjai annak az asztaltársaságnak, melynek tagjai: Bevilacqua Béla, Isonci Farkas Jenő, Górtás Jenő, monori Kovács Jenő, Marjay, Majthényi György, Migray József, Rozgonyi Dezső, Siklóssy László, Szabó Lőrinc, Thoroczkai-Wiegand és sokan mások.

De idevonzódnak egyéb írói körök is. Így külön csoport a Franklin révén Schöpflin Aladár, Móricz Zsigmond, az ő kedvükért Kosztolányi s Karinthy, kik szintén vonzanak másokat is a legelbőbb sarokpáholyba. A Neo-Nyugatosok közül Babics Mihály köré csoportosult az új gárda.

A Szabó Dezsővel ellentétes írók egyike-másika is gyakran megfordul itt, természetesen kíséret nélkül, ezeknek állandó köreik másutt székelték.

Sőt, Szabó Dezső ez időben még a Károlyi és Wenckheim-palotát, valamint az új város-házi éra politikai köreit is ide vonzza.

Mindezt összes irodalmi, társadalmi, politikai, sőt egyéni vonatkozásaival együtt Szabó Dezső megírta „Segítség” című kulesregényében. Lehet, hogy a „Segítség” mint regény jó, vagy elsőrangú — ennek eldöntése nem a napi események krónikusának feladata — de az bizonyos, hogy mint kulesregény rossz történelmi forrás, mert igazságtalan, az illúzióban, vagy ambícióiban esalódott, dkeseredett, epés toll iromány.

Ekkor azonban Szabó Dezső már eltávolodott a Táltostól s annak irodalmi köréit, csak a kávéházhoz maradt hű s innen indult el a

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyármánya!

késő délutáni órákban a „Gólyavárba“ híres előadásai megtartására, melyekkel akkor az egész közvéleményt állandó lázban tartotta s idejött vissza óriási kísérletével, mely még soha ott ült a törzsszabálánál főhívével, a Fővárosi Könyvtár egy tagjával és egy református lelkészrel.

A régi újságírói tradíciókat az új lapok (Virradat, Új Nemzedék, Nemzeti Újság) szerkesztőségi tagjai élesztették fel, kik között ott volt Mécs László is.

Új volt a filmesek asztala. Szemben lévén a filmiskola idejárt Majoros Gyula, a fiatal Gál Gyula, Békés Dezső, Bolváry Géza, Mattyasovszky Ilona, Lenkeffy Ica, Uher Ernő és Gellért Lajos. Akkor még volt magyar film, magyar filmesek s két magyar filmgyár: a Zuglóban a Corvin és a Hűvösvölgyben a Star.

A Libraire Francaise szemben lévén s Föthy Lajos et Mons. Cadoux idejárt, valóságos francia újságíróasztal volt itt.

De nemcsak ők alkották az idegenforgalmat. A tragikus végű néhai Gebe Gyulával itt találkoztak a nálunk tartózkodó vagy átutazó görög diplomaták, politikusok, tudósok és kereskedők.

Idejárt a régebbiekhöz csatlakozva a menekült erdélyi örmények társasága br. Dániel, Bárány, Fogolyán és Gopesa köré csoportosulva s a kávéház souterainjében tartották meg rendes havi összejöveteleiket. Ugy látszik, Zuboly szelleme vonzotta őket ide.

Régi tradíciókat tartott fenn az ügyvédek asz-

tala (nagyiványi Fekete Zoltán, Csollán stb.), mint a jogászvilág képviselői, továbbá a nagy kerek asztalnál kialakult „kis akadémia“, mely nevét onnan nyerte, hogy a M. Tudományos Akadémia életkorban legkisebb tagjai ülték körül tudós barátai koszorújukkal: Gerevich Tibor, Zsembery István, Szekfü Gyula, Hillebrandt Jenő, Kaposi János, Jakubovich Emil, Zolnai Béla, Ernyey József s ha Pesten voltak Thienemann Tivadar pécsi s Kogutowicz Károly szegedi professzorok s ki tudná még mind felsorolni tudományos életünk többi itt járt ifjú nagyjait.

Már nem is a régi tradíciókat, hanem valóságilag magát a multat képviselte a kávéház legrégebbi törzsvendége: Peterka Lajos Pest sz. kir. város órásmestere, aki is nyugalombavonulása előtt rendben tartotta a fővárosi összes óráit.

Valamivel közelebbi multat képviselt a régi Saskörbellek közül az utolsó fősas, az óriás magas termétfű, stentori hangú Hahóty fővárosi bizottsági tag.

Idé járt és jár . . . folytatni lehetne és kellene még, de a tegnapi és a ma regisztrálása éppen olyan végtelen számhoz vezetne, mint a milyen — a mi közönséges agyunk számára — végtelen számokkal foglalkozott Tass Antal a csillagok titkait firkésze, mielőtt a hegyről le szállva betért volna ide a „Központi“-ba.

Dr. Pelz Béla.

A magánalkalmazottak különadójának felemelése

A Budapesti Közlöny f. é. szeptember 6-iki 203. száma közli a m. kir. minisztériumnak 4740/1931. M. E. szám alatt kiadott következő rendeletét:

A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitel-élet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának a biztosításáról szóló 1931. évi XXVI. tc. 4. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

1. Azok a magánalkalmazottak, — ideértve a városi és községi üzemi alkalmazottakat is — továbbá azok az egyházi javadalmasok, akik a kereseti adóról szóló 1927. évi 300/P. M. számú hivatalos összeállítás 3. §-a értelmében az alkalmazottak kereseti adója alá tartoznak, továbbá azok az adózók, akik a társulati adóról szóló 1927. évi 400/P. M. számú hivatalos összeállítás 2. §-a értelmében tantemadót alá esnek, az 1931. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg az 1930. XLVII. tc. 8. §-ában megállapított különadónak kétszeresét kötelesek fizetni.

2. Az 1931. évi szeptember hó 1-étől kezdődőleg a különadó tételei a következők:

1. Ha a jövedelem hetenként 30 pengő meghalad

Pengőn felül	Pengőig	Pengő	Pengőn felül	Pengőig	Pengő
30	35	0.40	310	320	22.—
35	40	0.50	320	330	24.—
40	45	0.60	330	340	26.—
45	50	0.80	340	350	28.—
50	55	1.—	350	360	30.—
55	60	1.20	360	375	32.—
60	65	1.40	375	390	34.—
65	70	1.60	390	405	36.—
70	75	1.80	405	420	39.—
75	80	2.—	420	435	42.—
80	85	2.20	435	450	45.—
85	90	2.40	450	475	50.—
90	95	2.60	475	500	55.—
95	100	2.90	500	525	60.—
100	105	3.20	525	550	66.—
105	110	3.50	550	575	72.—
110	115	3.80	575	600	78.—
115	120	4.10	600	625	84.—
120	125	4.40	625	650	90.—
125	130	4.70	650	700	100.—
130	135	5.—	700	750	110.—
135	140	5.30	750	800	120.—
140	145	5.60	800	850	130.—
145	150	6.—	850	900	140.—
150	160	6.50	900	1000	160.—
160	170	7.—	1000	1100	180.—
170	180	8.—	1100	1200	200.—
180	190	9.—	1200	1300	220.—
190	200	10.—	1300	1400	240.—
200	210	11.—	1400	1500	260.—
210	220	12.—	1500	1600	280.—
220	230	13.—	1600	1700	300.—
230	240	14.—	1700	1800	325.—
240	250	15.—	1800	1900	350.—
250	260	16.—	1900	2000	375.—
260	270	17.—	2000	2100	400.—
270	280	18.—	2100	2200	425.—
280	290	19.—	2200	2300	450.—
290	300	20.—	2300	2400	475.—
300	310	21.—	2400	2500	500.—

2. Ha a jövedelem havonként 120 pengő meghalad:

Pengőn felül	Pengőig	Pengő	Pengőn felül	Pengőig	Pengő
120	140	1.60	1240	1280	88.—
140	160	2.—	1280	1320	96.—
160	180	2.40	1320	1360	104.—
180	200	3.20	1360	1400	112.—
200	220	4.—	1400	1440	120.—
220	240	4.80	1440	1500	128.—
240	260	5.60	1500	1560	136.—
260	280	6.40	1560	1620	144.—
280	300	7.20	1620	1680	156.—
300	320	8.—	1680	1740	168.—
320	340	8.80	1740	1800	180.—
340	360	9.60	1800	1900	200.—
360	380	10.40	1900	2000	220.—
380	400	11.60	2000	2100	240.—
400	420	12.80	2100	2200	260.—
420	440	14.—	2200	2300	288.—
440	460	15.20	2300	2400	312.—
460	480	16.40	2400	2500	336.—
480	500	17.60	2500	2600	360.—
500	520	18.80	2600	2800	400.—
520	540	20.—	2800	3000	440.—
540	560	21.20	3000	3200	480.—
560	580	22.40	3200	3400	520.—
580	600	24.—	3400	3600	560.—
600	640	26.—	3600	4000	640.—
640	680	28.—	4000	4400	720.—
680	720	32.—	4400	4800	800.—
720	760	36.—	4800	5200	880.—
760	800	40.—	5200	5600	960.—
800	840	44.—	5600	6000	1040.—
840	880	48.—	6000	6400	1120.—
880	920	52.—	6400	6800	1200.—
920	960	56.—	6800	7200	1300.—
960	1000	60.—	7200	7600	1400.—
1000	1040	64.—	7600	8000	1500.—
1040	1080	68.—	8000	8400	1600.—
1080	1120	72.—	8400	8800	1700.—
1120	1160	76.—	8800	9200	1800.—
1160	1200	80.—	9200	9600	1900.—
1200	1240	84.—	9600	10000	2000.—

10.000 pengőn felül az adó az illetmény 20%-a.

2. §.

1. A közszolgálati alkalmazottak a különadót ezentúl is az 1930. XLVII. tc. 8. §-ában megállapított adótételek szerint fizetik.

2. Azt, hogy kik tekintendők közszolgálati alkalmazottaknak, a jövedelemadóról és vagyonszerzéséről szóló 1927. évi 500/P. M. számú hivatalos összeállítás 5. §-ának 1. bekezdés 10. a) pontjához fűzött utasítás 1. bekezdése szabályozza.

3. §.

1. A jelen rendelet értelmében kell leróni a különadót mindazon illetmények után, amelyek 1931. évi szeptember hó 1-én vagy azután válnak esedékesek.

2. Az 1931. évi szeptember havi illetmények után a különadót kétszeres összegben kell leróni, még abban az esetben is, ha azok augusztus végén fizetettek ki.

3. Ha valamely alkalmazott 1931. évi szeptember havi illetményeiből a különadó bármely oknál fogva nem volt a jelen rendelettel megállapított összegben levonható, a különadót az október havi illetményből kell levonni és az október havi illetményéből levont

adókkal egyidejűleg beszolgáltatni. Ezekben az esetekben azonban az adók beszolgáltatásakor az illetményjegyzékben, esetleg különjelentésben kell feltüntetni azt, hogy a beszállított különadóból mennyi esik szeptember hóra.

4. §.

A kereseti adóról szóló 1927. évi 300/P. M. számú hivatalos összeállítás 49. §-ának 1. bekezdésében foglalt rendelkezések módosításával az alkalmazottak kereseti adóját, valamint különadóját mindenkor, legkésőbb annak a hónapnak 25. napjáig kell beszolgáltatni, amelyben a levonás történt. Ha a levonás e hó 25-ike után történt, az adókat a következő havi adókkal együtt kell beszolgáltatni.

5. §.

1. Az alkalmazottak illetmény-jegyzékét mindenkor az adókkal egyidejűleg havonként kell beszolgáltatni.

2. Az illetményjegyzékek beszolgáltatására kitűzött határidőt a m. kir. adóhivatal azokra a munkaadókra nézve, amelyeknél az illetmény-jegyzéknek egyidejű beszolgáltatása nehézségekbe ütköznék, akár esetenként, akár visszavonásig, 8—15 nappal meghosszabbíthatja. Ez az engedély azonban az adók beszolgáltatására kitűzött határnapot nem érinti.

3. A pénzügyigazgatóságok megengedhetik, hogy az illetmény-jegyzéket azok a munkaadók, akiknek legalább 100 alkalmazottjuk van, csak negyedévenként, azok a munkaadók pedig, akiknek 500-nál több alkalmazottjuk van, csak negyedévenként, esetleg csak fél-évenként készítsék el és szolgáltatassák be.

4. A pénzügyigazgatóság engedélyt adhat arra nézve is, hogy az illetmény-jegyzéket esetleg csak egy példányban mutassák be.

5. Énnél nagyobb kedvezményeket csak a pénzügyminiszter engedélyezhet.

6. Az illetmény-jegyzékek benyújtására adott kedvezmény bármikor visszavonható, ha azt a kincstár, illetőleg a község (város) érdeke, illetőleg az adó befolyásának biztosítása szükségessé tenné.

7. A kereseti adóról szóló 1927. évi 500/P. M. számú hivatalos összeállítás 49. §-ának 1. bekezdéséhez fűzött utasítás (1)—(3) bekezdése, valamint az ezen bekezdésekben adott felhatalmazás alapján az illetmény-jegyzékek beszolgáltatására adott eddigi összes kedvezmények hatályon kívül helyeztetnek.

6. §.

Egyebekben az 1930. XLVII. tc. II. fejezetének végrehajtása tárgyában kiadott 1930. évi 7400/P. M. számú utasítás rendelkezései alkalmazandók.

7. §.

Jelen rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1931 szeptember 4. napján.

Gróf Károlyi Gyula s. k.,
m. kir. miniszterelnök.

Ez a rendelet az eddigi állapotokkal szemben a következő lényeges változásokat tartalmazza:

1. Mindazon alkalmazottak, akiknek keresete hetenként 30 pengő meghalad, az eddig fizetett különadónak kétszeres összegét tartoznak megfizetni. A fenti táblázat már ezeket a felemelt tételeket tartalmazza. Akinek jövedelme hetenként a 30 pengő nem éri el, csupán kereseti adót fizet, a 20 pengőn aluli kereset — mint létminimum — teljesen adómentes.

2. A felemelt adótétel szeptember elsején lép életbe, tehát a szeptember hó folyamán kifizetett és kifizetésre kerülő keresetek után a különadót utólag kell leróni, illetőleg a már levont összegeket ki kell egészíteni.

3. A különadó és ezzel együtt a kereseti adó befizetésének határideje is megváltozott. Míg

Kávés Urak figyelmét felhívjuk

elsőrendű minőségű teavajjal készült süteményeinkre.

King Cukrászipari RT.

Budapest, Király-uca 14. Tel.: Aut. 219—41.

Kérjen mindenütt
Zimmermann
fokajit!

Bpesti iroda és lerakat: V. Dorottya u. 12. Telefon: 826—98

STEINER keksz és ostyagyártmányai a legjobbak!

Művészi kivitelű **csillárok** falikarok, állólámpák BUDAPEST, VII. Villanykörték szükségleténél kérjen saját érde- és világítási rt. ERZSÉBET KRT 41 kében ajánlatot.

eddig ez adóemelés a levonást követő hónap 15-ig voltak befizetendőek, ezentúl az adót annak a hónapnak 25. napjáig kell beszedni, melyben a levonás történt. A hó 25-ike után levonásokat a következő havi adókkal együtt kell beszedni. Eszerint szeptember 25-én kell befizetni a szeptember első három hetében esedékessé vált adókat.

4. Az illetményjegyzékek beszedésére vonatkozó kedvezmények visszavonván, ennélfogva az adó befizetésével egyidejűleg **minden hónapban két példányban** kiállítandó illetményjegyzéket kell beszedni. Az adóhivatal a **jegyzék beszedésének** határidejét indokolt esetben 8-15 nappal meghosszabbíthatja. Ily illetményjegyzékek ipar- és kereskedelmi irodájában rendelkezésre állanak.

Ipartestületünk elnöksége a m. kir. pénzügyminisztériumhoz intézett beadványban kérte az illetményjegyzékek kiállítása alól való felmentést, azonban amíg a kérelem elintézését nem nyer, az illetményjegyzéket havonként pontosan vezetni kell.

Eszerint szeptember hó folyamán két ízben kell a kereseti, a különadó és rokkantellátási adót befizetni és pedig az augusztus hónap levont összegeket úgy, mint eddig, szeptember 15-ig, a szeptember hó első három hetére az alábbi táblázat szerint esedékes adókat szeptember hó 25-ig, amikor az illetményjegyzéket is be kell nyújtani.

A székesfőváros polgármestere f. é. augusztus 26-án kelt 122.225/1931. VI. számú határozatával ipar- és kereskedelmi irodájában a kávéházi alkalmazottak kereseti adóalapját f. évi december 31-ig a következőképp szabályozta. A rendelet szövegét az alábbiakban közöljük:

Budapest székesfőváros polgármestere.
122.225/1931. VI.

HATÁROZAT.

A budapesti kávéházi kereseti adóalapját a kávéházi alkalmazottak kereseti adóalapját a súlyos gazdasági helyzetre való tekintettel a további intézkedésig, de legkésőbb 1931. évi december hó 31-ig, a következőképp állapítom meg:

Főpincér kereseti adóalapja hetenként: az I. o. üzemben 85 (Nyolevan) pengő, II. o. üzemben 60 (Hatvan) pengő.

Felsőszolgálati, fizető kereseti adóalapja hetenként: az I. o. üzemben 32 (Harminckettő) pengő, II. o. üzemben 28 (Huszonyole) pengő.

Budapest, 1931 szeptember 12.

Dr. Havas Nándor s. k.,
főtthkár.

A kávéházi alkalmazottak bértáblázata és a törvényes levonások összege
Érvényes 1931. szeptember 1-től

Tétel- szám	Munkakör	Üzem osztály	Heti fizetés pengő	Adóalap pengő	A d o n e m e k			Társ.* bizt. jár.	Levo- nások összege	Kifi- zetendő hetibér
					kereseti	külön	rokkant ellátási			
1.	Főpincér	I.	85.	85.	1.10	2.20	0.02	4.34	5.49	—
		II.	60.	60.	0.60	1.20	0.02	4.34	3.99	—
2.	Felsőszolgálati (fizető)	I.	8.	32.	0.20	0.40	0.02	4.34	2.79	5.21
		II.	8.	28.	0.15	—	0.02	4.34	2.34	5.66
3.	Felirónó	I.	32.	32.	0.20	0.40	0.02	3.44	2.34	29.66
		II.	28.	28.	0.15	—	0.02	2.92	1.63	26.37
4.	Kávéfőző	I.	36.	36.	0.25	0.50	0.02	3.96	2.75	33.25
		II.	27.	27.	0.15	—	0.02	2.92	1.63	25.37
5.	Kávéfőzőnő	I.	28.	28.	0.15	—	0.02	2.92	1.63	26.37
		II.	24.	24.	0.10	—	0.02	2.38	1.31	22.69
6.	Segédszemélyzet (férfi)	I.	24.	24.	0.10	—	0.02	2.38	1.31	22.69
		II.	19.	21.	0.10	—	0.02	1.86	1.05	17.95
7.	Segédszemélyzet (nő)	I.	22.	22.	0.10	—	0.02	2.38	1.31	20.69
		II.	18.	21.	0.10	—	0.02	1.86	1.05	16.95
8.	Takarítónő mellékkeresettel	I.	10.	21.	0.10	—	0.02	1.86	1.05	8.95
		II.	10.	21.	0.10	—	0.02	1.86	1.05	8.95
9.	Takarítónő (mellékker. nélk)	I.	18.	21.	0.10	—	0.02	1.86	1.05	16.95
		II.	18.	21.	0.10	—	0.02	1.86	1.05	16.95
10.	Kenyeres, cukrász	I-II.	—	21.	0.10	—	0.02	1.86	1.05	—
11.	Tanonc	I-II.	—	—	—	—	—	0.54	0.27	—

* Csak a díj fele vonható le.

Kiszegítő díjak

	Társadalombiz- tosítási járulékok*				Kifizetendő	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.
1. Főpincér	3.— ¹	2.— ²	0.74	0.74	2.63	1.63
2. Felsőszolgálati fizető	6.—	5.—	0.58	0.50	5.71	4.75
3. Felirónó	6.—	4.50	0.66	0.50	5.67	4.25
4. Kávéfőző	5.—	4.—	0.50	0.40	4.75	3.80
5. Kávéfőzőnő	4.—	3.50	0.40	0.32	3.80	3.34
6. Segédszemélyzet (férfi)	4.—	3.—	0.40	0.32	3.80	2.84
7. Segédszemélyzet (nő)	2.—	2.—	0.32	0.32	1.84	1.84
8. Takarítónő (mellékkeresettel)	3.50	3.50	0.32	0.32	3.34	3.34
9. Takarítónő (mellékker. nélk)	—	—	0.32	0.32	—	—
10. Kenyeres	—	—	0.32	0.32	—	—

¹ Nyári üzemben. ² Városi üzemben.

Kávéfőző kereseti adóalapja hetenként: az I. o. üzemben 36 (Harminchat) pengő, II. o. üzemben 27 (Huszonyhat) pengő.

Kávéfőzőnő kereseti adóalapja hetenként: az I. o. üzemben 28 (Huszonyole) pengő, II. o. üzemben 24 (Huszonyegy) pengő.

A segédszemélyzet (férfi és nő), takarítónő és kenyeres kereseti adóalapja hetenként 21.— (Huszonyegy) pengő.

Az osztályozást illetően I. osztályba tartoznak: Abbázia, Alsó-Margitsziget, Allatkert, Angolpark, Astoria, Baross, Bellevue, Belvárosi, Bodó, Bristol, Britannia, Capri, Carlton, Duna-corso, Edison, Emke, Eden, Felső-Margitsziget, Flórián, Flóris, Margitsziget, Fővárosi Pavillon, Gerbeaud, Gresham, Venezia, Hungária, Keleti, Kovács, Központi (Central), Központi szálloda, Lukács rt., Miami, Mignon, Monico, Newyork, Országház, Ostende, Palace, Parissé, Patria, Pannónia, Park, Rajna-Park, Royal, Simplon, Spolarich, Spolarich-Park, Szabadság, Vadászkeret, Városi színház, Várkert kiosk, Vigadó, Víg-színház, Ypsilon és a kávéházi jelleggel bíró tevégek.

A II. osztályba tartoznak a fel nem sorolt üzletek.

A különleges fényüzési vállalatoknál alkalmazott személyzet kereseti adóalapját ezen rendelkezés nem érinti, mert azok személyzete tovább is a 175.980/1929. VI. számú határozattal az I.A. osztályú vendéglői alkalmazottak részére megállapított kereseti adóalap után adóznak.

Erről a polgármesteri VI. (pénzügyi) ügyosztályt, a központi adószámviteli hivatalt, az I-X. ker. előjáróságokat, a ker. adószámviteli (forgalmi és kereseti adó) osztályokat, a budapesti kávéipar-partestületet (VIII., József körút 38. sz.) és a főpincérek orsz. egyesületét (VII., Hársfa uca 31.) értesítem.
Budapest, 1931 augusztus hó 26.

A polgármester megbízásából:
Lamotte s. k., tanácsnok.

Ez újabb szabályozásnak megfelelően a kávéházi személyzet illetményeit és az abból levonásra kerülő kereseti, különadó, valamint rokkantellátási járulékok, úgyszintén a Társadalombiztosító-járulékokat tartalmazó táblázatot átdolgoztuk és azt a túlföldalon közöljük:

Kartársi üdvözléttel

Mészáros Győző s. k.,
elnök.

A 800 éves kártya

Az idén van pontban 800 esztendeje, hogy az első játékkártyák Európába eljutottak. A 12. századbéli egykorú krónika írja, hogy hazatérő keresztiesek egyeb nem kívánatos dolgok mellett, hosszúkas táblácskákat hoztak magukkal, amelyeket kézbevéve szerencsejátékokat játszottak. Keletnek ez az ajándéka pestisként terjedt el nyugaton és semmiféle tilalommal nem volt többé kiírható.

A kártyajáték tulajdonképpen feltalálóinak manapság meglehetősen egyöntetűséggel a kínaiakat tekintik. Kínában emberemlékeztől óta vannak kártyajátékok, ma is élnek művészek, akik kiválóképp játékkártyafestéssel foglalkoznak. Előkelő kínai körökben ma is csak kézzel festett kártyákkal játszanak. A kínaiaktól az arabokhoz jutott el a játékkártyák ismerete.

A kártyák megismerése után néhány évtizeden belül azok egész Európában elterjedtek. — Az új szórakozást a legszenvedélyesebben a királyok, hercegek és nemesek karolták fel. Az örökös kockajátékokat már megunták. Természetesen a felsőbb köröknek nem tetszett, hogy az aiasonyabb néposztályok is szenvedélyvel vetették magukat a kártyára. Különösen az egyház emelte fel figyelmeztető szavát és e népjárvány ellen parancsolt rendszabályokat kövelet. Ezek nem is vártak soká magukra. Szent Lajos volt az első európai uralkodó, aki országában tiltotta a kártyajátékokat és a tilalom megszegését érzékeny büntetésekkel sújtotta.

I. Károly spanyol király is abba a kellemetlen helyzetbe került, hogy kénytelen volt a

„Francz”-kávét végy

a magyar mezőgazdát,
a magyar munkást
és a magyar ipart segíted!

Herceg Husáru ESTERHÁZY csemege
badacsonyi borok.
Központi lerakat: VII, Rottenbiller u. 58
Telefon: József 435—24.
Füstöltárú különlegességek.
Yestor ételízestítő húskivonat
Minden ételben íz és táperő! Az étvágyat fokozza, az emésztést elősegíti. Vendégeit megnyeri vele.

MARSCHALL JÓZSEFNÉ vad- és baromfi-kereskedő. Főüzlet: VI., Hunyadi tér 4. vásárcsarn. épület. T.: A. 204—56. Telep: VIII., Nagytemplom uca 24. Tel.: József 302—74.

Alapítva: 1876.
BREITNER BERNÁT
jégszekerények és hűtökészülékek gyára
Gyár és iroda:
Budapest, VI., Király uca 36. szám.
Telefon: 122—01.
Kizárólag elsőrendű gyártmányok

STUDIUM
BILLJÁRD-KRÉTA
BUDAPESTI KRÉTA VEGYÉSZETI GYÁR ÉS KERESKEDELMI RESZV. TÁRS.
IX., Közraktár uca 12.
Tel.: A. 863—51.
Kiváló minőségű kávéházi tábla kréta és dakókréta gyártmányai kaphatók a Budapesti Kávéosk Aruforgalmi Rt.-nél Budapest, VIII., József krt. 58. Tel.: J. 392—77.

H I R E K

LAMMEL FERENC

egészségügyi berendező
Budapest, I. Kende u. 3. Tel.: 58-5-61

A Budapesti Kávésók Ipartársulatának
állandó szállítója.
Vizvezeték, fűtés és bádógosmunka.

Alkalmi véfelként eladó 1 darab Junkers-Ruh
használt fehér zománc tűzhely 12 főzőhellyel
4 sütős és 1 db nagy gázüst.

kártyajátékot országában betiltani, bár ómagá
is szenvedélyesen szeretett játszani.

Végül is rájöttek arra, hogy a kártyajátékot
tilalmakkal kiirtani nem lehet és a tilalmat
megadóztatással pótolták. Így maradt ez most-
anáig.

Sok, nagyon sok idő mult el, amíg a kártyák
mai megállapodott alakjukat megkapták. A
modern kártya az olasz „trappelier“-kártyából
fejlődött, amely körülbelül 500 év előtt alakult
ki és belőle fejlődtek a ma ismeretes formák.
52 kártyából állott és a különböző értékek soro-
zata, úgy amint azt ma is használják, teljesen
meg volt bennük.

A legrégebbi ismert kártyajáték talán a
„jandsknecht“, amelyből a ma jól ismert és
elterjedt „chemin de fer“, vagy „baccarat“ ha-
zárdjáték fejlődött.

A kártyák szokásos megjelölései: treff, pikk,
kör és káró a francia nyelvből erednek, amely
azokat a spanyolból vette át. Az ónémet: zöld
(Laub), tők (Schellen), piros (Herz) és makk
(Eichel) elnevezések Hollandiából erednek.

Vannak híres játékkártyagyűjtemények, a leg-
nagyobb és legteljesebb a leydeni németalföldi
nemzeti muzeumé. Itt 14. és 15-ik századbeli
játésmákat láthatunk, közöttük annak idején
híres kártyafestők munkáit.

Ezeknek a gondosan rajzolt és kifestett kár-
tyáknak mindegyike kis mestermű. Tárgyuk
rendszerint a paraszt életből vett drasztikus je-
lenetek ábrázolása. (Ö. K. Z.)

HIVATALOS RÉSZ

I.

Iskolai értesítés.

Szakirányú iskolánkban a tanítás hétfőn,
szeptember 14-én megkezdődött.

Mint ahogy a tanoncok iskoláztatásáért a tör-
vény a munkaadókat teszi felelőssé, felkérjük
a t. főnököket, hogy tanoncaikat haladé-
ktalanul irassák be a szakirányú iskolába.

A tanítás naponta délelőtt 10 órától délután
2 óráig tart VIII., József körút 38. sz., I. em. 5.
alatt. Az elnökség.

II.

A leventeoktatás megkezdése.

Értesítjük a leventeköteles — 12—21 éves
korú — kávéházi alkalmazottakat, illetve azok
munkaadóit, hogy a törvény szerint kötelező
leventeoktatás a IX., Lónyay u. 6. szám alatti
iskola tornatermében az A csoport részére f. é.
szeptember 20-án (vasárnap) délelőtt 10 óra-
kor, a B csoport részére f. é. szeptember 27-én
(vasárnap) délelőtt 10 órakor kezdődik és így
tovább felváltva folytatódik.

Felhívjuk a munkaadók figyelmét arra, hogy
leventeköteles alkalmazottaikat, a következmé-
nyek elkerülése végett (figyelmeztetés, bírsá-
golás 4—40 P-ig, a leventeköteles rendőri elő-
vezetése, stb.) pontos megjelenésre utasítsák.

Budapest, 1931. szeptember 15.

Dr. Havas Nándor sk.,
főtítkárs.

Mészáros Győző sk.,
elnök.

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Szeptember 20-ig befizetendő az általánosított és
zenés kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 20-án leventeoktatás kezdete az A)
csoportba tartozó alkalmazottak részére.

Szeptember 25-én d. u. félét órakor előljárósági
ülés az ipartestület tanácstermében.

Szeptember 25-ig befizetendő a személyzet illet-
ményeiből levont kereseti a felemelt külön és rok-
kantollási adó.

Szeptember 27-én leventeoktatás kezdete a B)
csoportba tartozó alkalmazottak részére.

Október 5-ig megfizetendő az augusztusi házbér
harmadik részlete.

Október 10-ig az adóközösség tagjai tartoznak
megfizetni fenyőüzési és forgalmi átalányukat.

Október 15-ig fizetik a fenyőüzési adót azok,
akik nem tagjai az adóközösségnek.

**A munkanélküli alkalmazottak javára szóló
gyűjtést folytatjuk.**

Előljárósági ülés. A Budapesti Kávésók Ipar-
testülete folyó évi szeptember 25-én, pénteken d.
u. félét órakor tartja meg az őszi időszakban első
előljárósági ülését. Arra való tekintettel, hogy a
nyár folyamán az előljáróság ülést nem tartott,
bőséges anyag vár tárgyalásra, mihez még az aktu-
ális gazdasági kérdések megvitatása is járul.
Felhívjuk az előljáróság t. tagjait az ülésen mi-
nél teljesebb számban vegyenek részt.

Esküvő. Mészáros Győző ipartestületi elnö-
künk Józsa leányának házasságkötése Kalmár
Sándor úrral f. é. szeptember 24-én esütörtökön
fog végbemenni legszűkebb családi körben. Az
ipartestület tagjai jókívánságaikat ugyane napon
déli 1 órakor fejezik ki az örömszülők lakásán
(IV., Ferenciek tere 4. II. em. 6. sz.)

**A fenyőüzési és forgalmi adóátalányok feleme-
lése.** A m. kir. minisztérium 4800—1931. M. E. sz.
rendeletével az általános forgalmi adó kulesát 2
százalékról 3 százalékra emelte fel. A rendelet 7.
§ értelmében az adóközösségi átalányok is f. é.
zept. 14-től kezdődő hatállyal 50 százalékkal fel-
emeltetnek. Ez ügyben adóközösségünk elnöksége
tárgyalásokat fog folytatni az illetékes hatóságok-
kal, melynek eredményét annak idején körlevél-
ben közöljük. — Egyben hozzáunk intézett kérde-
sre közöljük, hogy a rendelet 11. §-ban elrendelt
bevallási kötelezettség a kávéházakra nem vonat-
kozik.

KÜRTHY ANTAL

műszakos, Budapest, IX., Ferenc tér 1.
Rendelésre készíti műbutorokat, Zongorák stb. szak-
szerű javítása és fényezése külön osztályon.
Kávéházi átalakítási munkákat vállal.
Telefon: József 10—2—32.

Kávéházi festési munkálatok

MAGYAR VIKTOR szobafestő és mázoló m.
Lakás: VIII., Üllői út 50. Műhely: VIII., Üllői út 62.
Telefonhívó: J. 33-2-64.

TÖKELETES

Optima
JÁTÉKKÁRTYA
HAMBURGER- és BIRKHOLZ
GYÁRTJA
PARIS I. NYITÓDARAB RÉSZEVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST
TELEFON I. 902-57, 903-46

Ha küldönere van szüksége
KÖZPONTI BOYT HIVJON.
Telefon: József 408—72 és József 322—20.

Tejértékesítő és Tejgazdasági r.-t.

Telep és központi iroda:

VIII., THEK ENDRE UCCA 38. Sz.

Szállít: kávéházaknak elsőrendű uradalmi tejet,
kitünő vaját, habtejszint és tejtermékeket.
Telefon: J 302—69, 348—62.

Jány Árpád

sütődéje, Budapest, I. Bors ucca 1. sz.
Telefonszám: Automata 503-35.
Reggel 7 órától kezdve egész napon át:
**Friss sütemények és sörstangli különle-
geségek.** Előkelő szállodák és éttermek
állandó szállítója.

KÁVÉHÁZI

tapéták nagy
választékban
munka legjobb
kivitelben

Weisz Béla Telefon: 215-50
Budapest, VI., Lázár u. 16. (Operánál)

Hacker és Társa

chinnezüst- és alpakkaárúk

Budapest, VII., Sip-u. 6.

Telefon: József 354—55.

ASZTALOSMUNKÁLATAIT

faredőnyeit, mindennemű napellenzőt lehet
jutányos árban beszerezni
KRAMARIMRE műasztalosüzemében
Budapest, VI. Csengery ucca 63 a
Átalakítások, javítások pontosan eszközöltetnek
Telefon: Automata 171—74. Alapítattott 1919.

KORONATEJ R.-T.

kiváló minőségű habtejszine

BUDAPEST, IX., DRÉGELY U. 15

Telefon: J. 531—54, J. 590—04

SCHEY LIPÓT

nádszékfonó intézete Budapest, VI., Hunyadi
tér 12. szám. Tel: Aut. 154-38. Alapított 1893.
Készít: nádszékfonást, székfényezést, székjavi-
tasokat.

„AMBROZIA“ a modern kiszolgáló pult.

Gyártja: MAREK ÉS BODOLAI

automata gépeket építő vállalata

BUDAPEST, VIII., NÉPSZÍNHÁZ UCCA 19. SZÁM.

„Ambrozia“ gyors adagoló felel meg legjobban a jelenkor
gyors kiszolgálást, jó ízlel, hygieniát megkövetelő
igényeinek.

Iparművészeti és mechanikai festőüzem

cégtulajdonosok: Volka és Welser
Budapest, VII. Dohány ucca 100. Telefon.
Vállaljuk: Fa-, vas-, kerti, nyári vendéglői
butorok festését és mázolását. — Kávéházak
speciális gépekkel való megfestését olaj-
vagy vízfesték eljárással. Bőr-, textil-, se-
lyem-, üveg- és papíráruk nitrocellulose fé-
nyezését.

Juhász István

szobafestő és mázoló

Budapest, VII. ker., Szövetség ucca 31. sz.

Pestszentlőrinc, Wlássits Gyula ucca

Kávéházak éttermek, stb. művészies festését
a legjutányosabb árak mellett vállalom.

Telefon: 424—95.

JÉG

szállítását vállalja
és kifogástalanul teljesíti
ERZSÉBET JÉGGYÁR
RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég

Budapest, VII., Hajtsár út 153.

Telefon: Zugló 63—23

„Little For England“ a vezető pezsgő márka.
Vezérképviselőt iroda:
IV., Szép ucca 3
Aut. 855—42.

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod!

SABOL

a hóféhér svábész egyszerű hintésre pusztít!
SABOL-féle JOKER rovarpermetező a legjobb
 SABOL rovarszaki laboratórium, Német u. 10-12. Tel.: 321-54. Kérje háztartási üzletekben.

Art-e, vagy használ a kávé? Drezdai orvosok megállapítása szerint kilencven százalékban azoknak az embereknek a szervezete jó hatással van a kávé, akik ezt isszák reggelre vagy uzsonnára, amennyiben felélnéki az izmokat, idegeket és vérkeringést. A túlságosan erős kávé azonban segít megtölteni az ideggyógyintézeteket.

Kenyeret őrles nélkül. Egy Rabinovitz nevű francia vegyész, annak előtte pedig egy francia hadbiztos állítólag megfejtette azt a titkot, hogyan lehet a búzából őrles nélkül kenyeret készíteni. — Komoly szakemberek nem hisznek ebben a esodában. Egyes vidéki lapok megemlítik ezzel kapcsolatban, hogy a nép a gabonaszem megpuhításával, kelesztéssel és dagasztással is szokott tésztát, illetve kenyérszerű táplálékot készíteni, aminek a neve görheny, vagy görhe.

A székesfővárosi szabályrendelet átdolgozása ügyében a szállodás és vendéglős ipartestülettel folytatott tárgyalások a kávéipartestület vezetőinek legmesszebbmenő engedékenysége ellenére eredményre nem vezettek s így mindkét ipartestület külön-külön terjesztette be a főváros polgármesteréhez a szabályrendelet módosítása iránti javaslatát.

Rendelet az ipardíjak és pénzbírságok felhasználásáról. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, melyben intézkedik az ipartörvény alapján befolyó ipardíjak, pénzbüntetések és pénzbírságok hovatárolására. A rendelet értelmében ezek a díjak a tanoncoktatás céljaira használandók fel és általában annak a községnek a tanonciskoláját illetik, mely községben pénzbüntetéssel vagy pénzbírsággal sújtott egyén a kihágást elkövette, illetve az ipardíj ellenében a szolgáltatást igénybevette.

A Nyukosz hírlapelőfizetési vállalata. A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége (Nyukosz) saját székházában (IX. Knézh u. 15.) hírlapelőfizetési irodát alapított, ahol mindenféle hírlapok, folyóiratok, szaklapok eredeti kiadványait árban beszerezhetők. — Tekintettel a Nyukosz nemes és közhasznú céljaira, a vállalkozást kartársaink figyelmébe ajánljuk.

Az Egyetértés Sport Club szeptember 8-án tartotta országos atlétikai versenyét a Margitszigeten, melyen a vendéglős ipartestület részéről Farkas Pál és Miletits Gyula élnek, a kávéosok részéről pedig Katona István társelnök jelent meg. A versenyt, melyet szépszámu szakmai és baráti körből származó közönség nézett végig, kiemelkedő száma a következők voltak:

1500 méteres síkfutás: 1. Govrik BEAC. 2. Szabados RAEC. 3. Szabó MAC. 4. Eper ESC.
 100 méteres síkfutás: 1. Hermann FTC. 2. Balázs BSZKRT. 3. Kajári BESZKRT.

400 méteres síkfutás: 1. Vértés ESC. 2. Varga. 1 óras futás: 1. Majorossy Ferenc ESC 17.000 méter. A verseny rendezője Reif Géza főtitkár. Hanák László, Kriss István és Dénes István szakosztály vezető irányítása mellett munkáját kifogástalanul látta el és ezzel a jelenlévő vezetőség és szakmai közönség teljes elismerését érdemelte ki.

Fél bérösszeget ígértek a magyaróvári vendéglőkért és kávéházért. Magyaróvár város most tartotta meg a város tulajdonát képező kávéház és több vendéglő bérletárverését. Az árverésen a leg több ajánlattevő a felét ígérte csak az eddigi bérösszegnek. A Központi kávéházért, amelynek mostani bére 4400 pengő, a legmagasabb ajánlattevő 2050, a többiek még kevesebbet ígértek. A vendéglőkönél így alakult a helyzet: Szőlőfűrt-vendéglő eddigi bérösszege 4960 pengő, legmagasabb ajánlat 2040 pengő, Arany szarvas-vendéglő jelenlegi bérösszege 4848 pengő, legmagasabb ajánlat 3705 pengő, Aranyókró-vendéglő mostani bérösszege 5792 pengő, a legmagasabb ajánlat 5170 pengő. Az ajánlatok fölött a városi közgyűlés határoz.

A borkereskedés mint jóléti intézmény. A budapesti fűszerkereskedők beadvánnyal fordultak a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához, ahol kérték, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket ahhoz, hogy a földmivélsügyi minisztérium épületében felállított és ott hosszabb idő óta működő „Jóléti intézetet” haladéktalanul építsék le. A beadvány ezt a kérelmet úgy indokolja, hogy a jóléti intézmény tulajdonképpen a földmivélsügyi minisztérium pincéjében berendezett közüzem, a mely mindenféle boroknak, konyaknak, különböző pálinkaféléknek, pezsgőknek és egyéb italoknak eleső áron való árusításával foglalkozik, tehát mint felesleges és a legitim kereskedőknek kárt okozó közüzem leépítendő.

Tilos a tej megsavanyodását tiltott szerekkel megakadályozni. A földmivélsügyi miniszter rendeletet intézett az illetékes hatóságokhoz, amelyben megtiltja a tisztátalan tej gyors megsavanyodásának tiltott szerekkel való megakadályozását. A rendelet ellen vétők szigorú büntetésben részesülnek. A hatóságok kötelezsége az ellenőrzés.

A közüzemek jegyzékét kérte a Ker. és Ipar-

kamara és az IPOSz. A napokban megkeresés érkezett az ipartestülethez, úgy a Budapesti Ker. és Iparkamarától, mint az IPOSz-tól, amelyben a közüzemek jegyzékét kérik. A kérdést most az iparfejlesztési törvény ama rendelkezése tette aktuálissá, hogy a törvény életbelépésétől számított 1 éven belül a kereskedelemügyi miniszter az érdekeltektől megkérdeleményi miniszterrel egyetértésben valamennyi állami üzemet és vállalatot; a belügyminiszter pedig valamennyi törvényhatósági és községi üzemet a törvény életbelépésétől számított 1 éven belül megvizsgálni köteles, vajjon fennállásuk és fenntartásuk közérdekből mennyiben indokolt. A kereskedelemügyi miniszter úr felhívta a kamarákat, hogy az üzemek jegyzékét állítsa össze és ez irányban ipartestületünk is megkeresést kapott.

Kötelező az örlemény raktárkönyv vezetése. Többen kartársaink közül érdeklődtek ipartestületünkkel, hogy kötelező van-e a vendéglős és kávéos örlemény raktárkönyv vezetésére? Ezúton értesítjük kartársainkat, hogy a minisztérium 1931. évi 3600—M. E. számú rendeletének 37 §-ra arra kötelezi a vendéglőst, hogy lisztet csak számla kíséretében szerezhethet be és a számlát megőrizni köteles. Ugyancsak köteles a beszerzett örleményekről az iparúzó összefűzött, lapszámozott és az illetékes forgalmi adóhivatal peesétjével előzetesen ellátott örlemény raktárkönyvet vezetni, melyben feltünteti a kapott számla alapján a vásárolt liszt mennyiségét, súlyát, a vétel időpontját, az eladó nevét és lakóhelyét.

Milyen elbírálás alá esik a keresőképtelen munkavállaló, ha önálló vállalkozása (üzlete) van? A munkavállalónak önálló üzlete is volt és táppénzes állományban léte alatt üzletében kereseti tevékenységet folytatott. Az OTI az 1925. évi augusztus hó 1-től—szeptember hó 5-ig kiszolgáltatott táppénz visszafizetésére kötelezte a biztosított munkavállalót azon a címen, mert kereseti tevékenységet folytatott, tehát nem volt keresőképtelen. A Mb. felsőbírószék II. 1134—12—1928. F. B. ítéletével a táppénz visszafizetése alól mentesítette a munkavállalót. Az ítélet indokolása szerint: az 5400—919. M. E. sz. rendelet 7. §-a 3. pontja a táppénz kiszolgáltatását csupán a tagság és keresőképtelenség fennállásától teszi függővé. Ugyanezen rendelet 10. §-a pedig úgy rendelkezik, hogy ha a biztosított a betegség tartama alatt a neki járó illetményeket teljes összegben meg nem kapja, úgy részére táppénzszegélyt folyósítandó. Mintán a munkavállaló illetményeit munkaadójától a betegség tartama alatt nem kapta meg, tehát a táppénzre jogosult, mert az a körülmény, hogy táppénzes állományban léte alatt a biztosítottnak jövedelmet biztosító önálló üzlete volt, a táppénz elvonására törvényes alapot nem képez.

Fried Zsigmond és Fia

kávéházi és vendéglői berendezők

VII., Király u. 40. Telefon: 291—34.

Billiárdok, kávéházi márvány-, éttermi- és kertéri asztalok. Székek. Alpakka-porcellán- és hitelesített üvegáruk fentiek kölcsönzése Költségvetés díjtalan.

FRANÇOIS

KOLÉNYI KORNÉL

konzervgyár, Budapest

Cég alapítva 1879. Telefon: J 322—

Jamjai elsőrangúak

Kajszinbarack-iz minőségben felülmúlhatatlan!

Kapható:

Budapesti Kávéosok Áruforgalmi Rt.
 Bpest. VIII., József krt 38. Tel.: J 392-77

Minden kávé tartson üzletében Zwaack-féle Unicumot és likőroket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Zwaack likőrgyár saját gyártmányú Vermouth ürmös csemegeort készíti. Ez az áru egészen elsőrangú, magyar áru. Ára szabadon kimérve 1.80 P és 7 del. zárt palackban szintén 1.80 P.

A fogyasztási adó emelése folyán emelkedett a cukor ára. A cukor fogyasztási adóját métermázsánként 9.40 pengővel emelte a kincstár. A nagykereskedelemben most így alakulnak a cukorárak: kristálycukor métermázsája 121½ pengő (az adóemelés előtt 111½ pengő), a kockacukor métermázsája 126½ pengő (az adóemelés előtt 116½ pengő). A kiskereskedelemben a kristálycukor kilójának az ára 1.24, a kockacukorénak 1.30 pengő. A készletek úgy a nagy-, mint a kiskereskedelemben tekintélyesek.

Üzlethelyiség bérletére vonatkozó és kereskedelmi levél alakjába foglalt szerződés illetékkötelező a m. kir. közigazgatási bíróság 10.781—1930. számú határozata szerint.

Boltbérleszállítást, a bérleti szerződések revízióját, az üzlet helyhez kötött értékének elismerését kérik a kereskedők a kereskedelmi minisztertől

A F. K. E. memoranduma Kenéz Bélához.

A napokban adta át a Fővárosi Kereskedők Egyesülete memorandumát Kenéz Béla kereskedelmi miniszternek a detailkereskedelemben súlyos helyzetéről. A memorandumban, amelyet Vértés Emil elnök szignált, egyebek közt ezeket mondták:

„Évek óta hallatszik a panasz minden oldalról, hogy a kereskedelem és az ipar nem bírja el a rezi leg súlyosabb részét, a magas boltbéréket. Ha a szomszédos államokat ebből a szempontból figyelemre méltatjuk, megállapíthatjuk, hogy az élet standardja nálunk sokkal magasabbban áll, mint a szomszédos államokban. Ha ennek okát kutatjuk, rá kell jönnünk arra, hogy elsősorban a bolt- és a lakberek magassága az, amelyre ez visszavezethető. Nemesac Ausztriában, hanem a többi szomszédos államokban is a házber sokkal alacsonyabb nívón áll, mint nálunk. Ennek eredménye, hogy például Csehszlovákiában, Ausztriában, nemkülönben Jugoszláviában vagy pláne Romániában fokozottabb mértékben az élelmiszer is sokkal olcsóbb, mint Magyarországon, a prominens agrárszágban.

Ha Nagyméltóságod arra főkélné el, hogy a házbéreket lineárisan csökkentjük, oly lökést adna egyrészt a kereskedelem, másrészt az ipar alakulásának, mely a gazdasági viszonyok

KLO

Számtalan ízben tárgyaltunk e kérdésben a háztulajdonosok képviselőivel, e tárgyalásokon nyomatékosan rámutattunk arra, hogy Magyarországon egyedül a házbirtok az, mely vagyonváltással érintve nem volt, mely tehát vagyonállagát teljesen, majdnem érintetlenül átmentette. Ily körülmények között a házbérlészállítás nemcsak szükséges, hanem méltányos is.

Közismeretes, hogy a kereskedő és iparos egzisztenciája helyiségéhez van kötve. A vevőközönség a bizonyos helyen fekvő üzleteket keresi fel a megszokottság és egyéb körülmények folytán. Ha az üzleti berendezést a helyiségből ki kell venni, ócska fává degradálódik. Az új helyiségbe a régi vevőkörnek csak egy része vehető át, míg másik része szétszóródik. Ezért a kereskedő kiköltözését, illetve új helyiségbe való elhelyezkedését egyenrangúnak tartják a tűzvészsel. Ezekre vezetendő vissza az a közismert tény, hogy a háztulajdonos a régi bérlőjének nem hajlandó engedni, arra számítva, hogy a helyiséget úgy sem fogja elhagyni.

Ha a fizetésektől való kérésüket, egyik legfontosabb és legáltalánosabb okát abban látjuk, hogy a kereskedelem a forgalom csökkenésének megfelelően nem tudja üzleti rezsijét apasztani, mert a bolt- és műhelyberek általában meghaladják a bruttó forgalom 10 százalékát. Hogy ez mily súlyos, annak illusztrálására elég rámutatni arra, hogy a háború előtti években az üzletberek még 2 százalékát sem érték el a bruttó forgalomnak, tehát aránylag hatszor kevesebb volt az átlagos üzletbér, mint most.

A lakásrendeletek sérelmesen az 1917. évi novemberi bérekből indultak ki, holott a bérebeli bérek ennél alacsonyabbak voltak, miután az 1917. évi rendeletek 10-15%-os béremelést engedélyeztek. Az újabb lakásrendeletek pedig nem vették figyelembe azt a körülményt, hogy 1917 novemberében 100 korona csak 40 svájci franknak felelt meg, miért is a mai boltberek átlag 150%-kal magasabbak aranyparitásban az 1917. évi béreknél. Figyelembe veendő, hogy egyősek az 1917. évi novemberi alaphétt kétszeresére, sőt még magasabbra is emelték.

Ezért bátrak vagyunk elsősorban kérni a bolt- és műhelyberek lineáris leszállítását az 1914. évi bérek alapulvétele mellett. E kérelmünk annál is inkább indokoltabb, mert a boltberek emelkedését az üzleti forgalomnak annakidején való emelkedése idézte elő, tehát ez az ok nemcsak pro, hanem kontra is figyelembe veendő.

Szükségesnek véljük továbbá a bérfizetés szabályozását és a bérenek havonként, kamatmentesen való fizetésének biztosítását.

Ugyancsak rendkívüli közérdek fűződik ahhoz, hogy a bérleti szerződések szintén revízió alá véssenek. Szükséges ez azért is, mert igen sok bérlő évekkal ezelőtt, nem gondolva a bekövetkező rossz viszonyokra, hosszú lejáratú és súlyos feltételű szerződést kötött, melynek betartásához a háztulajdonosok a leghatározottabban ragaszkodnak.

Ezért megengedje meg Nagyméltóságod, hogy a fentebb leírtak figyelembe ajánljuk a "Haggenmacher" elvét, mely biztosítva van a bérlő, ki hosszú távra háztulajdonosi lehet.

Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Részv.-Társ.

VII, Rottenbiller ucca 31.

A főváros kávéháza, szállodái és kávé-
méréseinek szállítója. Tojás-osztály.

Telefon: J. 462-63, 462-64, 462-65, 323-07, 338-91
346-68, 350-16. Sürgőnyim: „Köztejt Budepest”

MALÁTA-PEZSGÓ-SÖR
HOGYHA MINDIG ISSZA EGÉSZSÉGÉT S PÉNZE
EGYRÉSÉT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA.
GYARTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBÁNYÁN.

Gyümölcs- és zöldségüzem

központi iroda és rektárak: **Lövőház ucca 22.**
Naponta elsőrendű friss gyümölcsök, vaj, tojás, tej-
termékek Vágott, tisztított baromfi. Tel.: 57-1-42.
Rendeléseket autóinkon azonnal szállítjuk.

HAGGENMACHER
Nem hiszlek

**Comp, Menkoff
Donald, Old Pan**
képviselője:

Árny ut 47. félemelet.
289-52

képviselője.

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV, Ferenc József rakp. 6. Tel. A.: 843-39

Szállodai, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán

A közismerten elsőrangú, általunk forgalomba hozott gyümölcskészítmények, különösen pedig barack és egyéb gyümölcsből készült

Jamek és izek új gyümölcsből készítő rövidesen forgalomba kerülnek. E cikkeket, mint eddig is, kiváló házmódszer szerint részünkre külön készített minőségben fogjuk forgalomba hozni.

Tekintettel arra, hogy ezen gyümölcskészítmények árai még teljesen kialakulatlanok, felhívjuk igen tisztelt vevőink figyelmét arra, hogy e cikkekben egyelőre sem rendelést, sem kötetet ne eszközöljenek, hanem várják be a közeli napokban megbízottunk által teendő legelőnyösebb árajánlatunkat, amely úgy a minőség, mint az árak tekintetében teljesen versenyen kívül fog állani.

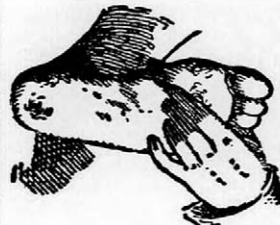
Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.

Allandóan dunántúli lámpázott és teatojás

WILHELM JÓZSEF

tojásnagykereskedő.

Bpest. I., Márvány u. 44. Telhívó: Aut. 536-78.

**Érzékeny
fájs
lábakra**

készíték orvosok által elismert új találmányú gyógycipőket, lúdtalp, fagyás, izzadás, tyúkszem, bőrkeményedések ellen, garancia mellett a legújabb fazonban és színben 30 pengőtől. NYÁRY gyógycipész, Szondy ucca 25. Gyógycipők egyedüli készítője. Címet kérem megőrizni. Kérjen ismeretöt.

Kávésoknak és alkalmazottjainak ingyen
lábátvilágítás.

A legkiválóbb Szent István
sörkülönlegesség
Porter sör
a Polgári Serfözde gyártmánya

Az eredeti **SIDOL** fém-,
ablak-
és

márványtisztításra a legalkalmasabb!

Gözl Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R.-T.
Telefon: Z. 96-6-86 és 96-8-27.